

Maria-Laura Horeanu

Teste rezolvate
pentru examenul de titularizare

CONSILIERE PSIHOPEDAGOGICĂ

Cuprins

	Teste (pag.)	Sugestii de rezolvare (pag.)
Testul nr. 1	9	69
Testul nr. 2	12	74
Testul nr. 3	15	79
Testul nr. 4	19	85
Testul nr. 5	23	92
Testul nr. 6	26	97
Testul nr. 7	29	102
Testul nr. 8	32	108
Testul nr. 9	35	113
Testul nr. 10	39	118
Testul nr. 11	43	123
Testul nr. 12	46	128
Testul nr. 13	50	133
Testul nr. 14	54	138
Testul nr. 15	58	143
Testul nr. 16	61	149
Testul nr. 17	64	154

Teste

- **Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.**
- **Timpul de lucru efectiv este de patru ore.**

Testul nr. 3

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

Pornind de la afirmația „Consilierea educațională se sprijină pe o varietate de școli și modele teoretice, fiecare aducând perspective diferite asupra modului în care individul poate fi sprijinit să se dezvolte și să se adapteze la provocările vieții. Înțelegerea acestor orientări – de la abordările directive, centrate pe soluții, până la cele nondirective, centrate pe client, sau la modelele integrative care combină tehnici diverse – constituie fundamentul unei practici eficiente. Diversitatea acestor orientări reflectă complexitatea ființei umane și subliniază necesitatea unei consilieri flexibile, adaptate nevoilor unice ale fiecărui elev, în vederea sprijinirii dezvoltării sale personale, școlare și sociale.”, redactați un eseu de trei pagini în care să prezentați:

- a. definiția conceptului de consiliere din perspectivă psihologică și educațională; **3 puncte**
- b. importanța cunoașterii principalelor școli și modele de consiliere pentru activitatea consilierului; **3 puncte**
- c. diferența dintre orientările directive, nondirective și eclectic-integrative în consiliere, ilustrând prin exemple; **3 puncte**
- d. factorii care au determinat apariția și dezvoltarea diferitelor școli de consiliere (context istoric, social, cultural, științific); **3 puncte**
- e. exemple de modele de consiliere (ex. consilierea centrată pe client – Carl Rogers, terapia rațional-emoțională – A. Ellis, analiza tranzacțională – E. Berne), evidențiind principiile de bază; **5 puncte**
- f. metode și tehnici specifice utilizate în diferite orientări (ex. ascultarea activă, restructurarea cognitivă, contractul educațional, analiza dialogului); **3 puncte**
- g. rolul relațiilor consilier – elev în eficiența procesului de consiliere, conform diferitelor abordări; **3 puncte**
- h. modalități prin care consilierul școlar poate adapta abordările și modelele teoretice la nevoile concrete ale elevilor; **3 puncte**

- i. relevanța integrării teoriilor și practicilor din consiliere în sprijinul dezvoltării armonioase a elevilor; **3 puncte**
- j. respectarea numărului de pagini precizat (trei pagini). **1 punct**

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

Insuccesul școlar reprezintă una dintre cele mai frecvente probleme cu care se confruntă elevii și cadrele didactice, având multiple cauze: dificultăți de învățare, lipsa motivației, influența mediului familial sau a grupului de egali, dar și probleme emoționale sau sociale. Prevenirea și diminuarea acestui fenomen necesită strategii educaționale bine structurate, care să includă atât măsuri de sprijin individual, cât și acțiuni colective, în vederea adaptării optime a elevului la cerințele școlare. Rolul consilierului școlar și al cadrelor didactice este esențial în identificarea timpurie a factorilor de risc și în implementarea unor programe de intervenție personalizate.

- A. Precizați două cauze frecvente ale insuccesului școlar la elevi. **4 puncte**
- B. Enumerați trei forme de manifestare a insuccesului școlar. **3 puncte**
- C. Menționați două măsuri de prevenire a dificultăților de învățare la ciclul primar. **4 puncte**
- D. Precizați două roluri pe care le are consilierul școlar în sprijinirea elevilor aflați în risc de insucces școlar. **4 puncte**
- E. Explicați ce înseamnă intervenția educațională și dați un exemplu concret de activitate care poate fi utilizată pentru sprijinirea elevilor cu rezultate școlare scăzute. **5 puncte**
- F. Enumerați două strategii prin care familia poate sprijini prevenirea și combaterea insuccesului școlar. **4 puncte**
- G. Redactați un text coerent, de aproximativ 10 rânduri, cu caracter științific, în care să evidențiați interdependența dintre prevenirea insuccesului școlar, intervențiile educaționale și colaborarea dintre școală, familie și consilierul școlar, subliniind importanța unui demers integrat pentru reușita elevilor. **6 puncte**

SUBIECTUL al III-lea

(30 de puncte)

1. Definiți noțiunea de competență generală și pe cea de competență specifică, conform programei școlare. **6 puncte**
2. Argumentați importanța corelării competențelor generale cu cele specifice în procesul de predare. **3 puncte**
3. Prezentați comparativ două metode de evaluare sumativă utilizabile la disciplina de concurs. **3 puncte**
4. Elaborați un exemplu de formulare a unei competențe generale și a două competențe specifice aferente acesteia. **10 puncte**
5. Următoarea secvență face parte din programa școlară pentru *Consiliere și orientare*, clasa a IX-a:

Competențe generale:

1. Explorarea resurselor personale care influențează planificarea carierei
2. Integrarea abilităților de interrelaționare, în vederea dezvoltării personale și profesionale

Competențe specifice	Conținuturi
3.1. Exersarea abilităților de utilizare a unor resurse de informare variate, referitoare la propria activitate	Managementul informațiilor și al învățării <u>Managementul informațiilor:</u> – resurse informatice și comunicaționale de informare cu privire la învățare, muncă și carieră <u>Managementul învățării:</u> – tipuri de învățare-tipuri și niveluri de performanțe în învățare – cerințe școlare
3.2. Analizarea corespondențelor dintre resursele personale de învățare și cerințele școlare, în context liceal	

(Programe școlare pentru aria curriculară *Consiliere și orientare* clasele a IX-a – a XII-a, OMEC nr. 5287/09.10.2006)

- a. Precizați care este relația dintre competențele generale și competențele specifice din secvența dată.
3 puncte
- b. Construiți o activitate didactică prin care să formați/dezvoltați competența specifică 3.2. Analizarea corespondențelor dintre resursele personale de învățare și cerințele școlare, în context liceal.
5 puncte

Sugestii de rezolvare

Testul nr. 3

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

Consilierea educațională este un domeniu complex, aflat la intersecția psihologiei, pedagogiei și practicilor sociale, care își propune să sprijine individul în procesul de autocunoaștere, adaptare și dezvoltare personală. **Din perspectivă psihologică**, consilierea poate fi definită ca o relație de ajutor, construită pe baza unei interacțiuni autentice dintre consilier și persoana consiliată, în cadrul căreia aceasta din urmă își clarifică dificultățile, își identifică resursele interne și își dezvoltă modalități eficiente de a răspunde provocărilor vieții. **În plan educațional**, consilierea nu are doar rolul de a soluționa probleme punctuale, ci și acela de a facilita formarea unei personalități autonome, capabile să ia decizii responsabile și să își construiască un parcurs școlar și profesional adecvat.

Importanța consilierii educaționale derivă din faptul că școala nu mai este doar un spațiu al acumulării de cunoștințe, ci un cadru de dezvoltare integrală a elevului. În acest sens, consilierul școlar trebuie să cunoască principalele orientări și modele teoretice de consiliere, deoarece fiecare dintre ele aduce o perspectivă diferită și instrumente practice valoroase. Familiarizarea cu școlile majore – **psihanalitică, comportamentală, cognitiv-comportamentală**, umanistă, integrativă – îi oferă consilierului posibilitatea de a alege abordarea potrivită în funcție de problema adusă de elev și de contextul educațional. Spre exemplu, un elev cu anxietate de performanță poate beneficia de tehnici cognitiv-comportamentale, în timp ce un elev care se confruntă cu dificultăți de integrare socială ar putea avea nevoie de o abordare umanistă, centrată pe relație și empatie.

Orientările teoretice diferă între ele prin gradul de directivitate. **Modelele directive**, precum terapia rațional-emoțională și comportamentală propusă de Albert Ellis, presupun o implicare activă a consilierului, care ghidează procesul, contestă credințele iraționale și propune soluții concrete. În schimb, **abordările nondirective**, ilustrate de Carl Rogers, pun accent pe autonomia clientului și pe capacitatea acestuia de a-și descoperi singur resursele, într-un climat de acceptare necondiționată și empatie. În ultimele decenii, s-au afirmat **modelele integrative sau eclecticice**, care valorifică tehnici din mai multe orientări, combinând ascultarea empatică rogersiană cu restructurarea cognitivă sau cu analiza tranzacțională a lui Eric Berne, în funcție de particularitățile situației. Această flexibilitate este tot mai necesară în școală, unde problemele elevilor sunt variate și nu pot fi abordate rigid, printr-un singur tipar.

Apariția și dezvoltarea acestor școli de consiliere trebuie înțelese în contextul istoric și cultural al fiecărei perioade. **Psihanaliza lui Freud** s-a conturat la începutul secolului XX, într-o epocă în care interesul pentru inconștient și pentru dinamica pulsională a fost dominant. Behaviorismul, promovat de **Watson și Skinner**, a apărut pe fondul nevoii de rigoare științifică și de observare a com-

portamentului obiectiv, într-un moment în care psihologia aspira să devină o știință pozitivistă. Ulterior, revoluția umanistă din anii '50-'60, cu reprezentanți precum **Maslow și Rogers**, a venit ca reacție la limitările psihanalizei și behaviorismului, promovând o viziune optimistă asupra ființei umane și asupra potențialului său de dezvoltare. Dezvoltarea cognitivismului, prin autori ca **Beck sau Meichenbaum**, a mutat accentul pe rolul gândirii și al credințelor în modelarea emoțiilor și comportamentelor, iar modelele integrative reflectă astăzi tendința spre interdisciplinaritate și adaptabilitate la diversitatea problemelor educaționale și sociale.

Printre modelele consacrate, **consilierea centrată pe client** a lui **Carl Rogers** rămâne una dintre cele mai influente. Ea se bazează pe principiul că fiecare individ are resurse interne pentru dezvoltare, dar acestea pot fi activate doar într-un climat relațional caracterizat prin empatie, acceptare pozitivă necondiționată și congruență. **Terapia rațional-emoțională** a lui **Albert Ellis** se axează pe identificarea și corectarea credințelor iraționale, considerând că nu evenimentele în sine provoacă emoțiile negative, ci interpretările subiective ale individului. Analiza tranzațională a lui **Eric Berne** propune înțelegerea comportamentelor prin prisma „stărilor eului” – Părinte, Adult, Copil – și a modului în care acestea se manifestă în tranzațiile interpersonale. Toate aceste modele aduc principii și metode diferite, dar converg în scopul comun de a sprijini adaptarea și dezvoltarea armonioasă a persoanei.

Tehnicile utilizate în consiliere sunt variate și depind de orientarea teoretică. În consilierea umanistă, consilierul practică **ascultarea activă, reflectarea emoțiilor și reformularea**, pentru a facilita procesul de autocunoaștere. În orientările cognitiv-comportamentale sunt frecvent folosite tehnici de restructurare cognitivă, auto-monitorizare, expunere graduală sau rezolvare de probleme. Analiza tranzațională propune analiza dialogului și contractul educațional, prin care se stabilesc obiective clare și responsabilități asumate reciproc. Toate aceste tehnici devin eficiente în măsura în care sunt utilizate într-o relație de încredere, respect și colaborare.

Relația consilier – elev are un rol central în eficiența procesului. Cercetările au arătat că, dincolo de tehnicile specifice, calitatea relației este predictorul cel mai important al reușitei consilierii. Rogers a subliniat importanța empatiei și a autenticității, în timp ce Ellis, chiar dacă era mai directiv, considera că relația trebuie să fie una de colaborare și onestitate. În mediul școlar, această relație capătă valențe suplimentare, deoarece elevii se află într-o etapă de formare, iar sprijinul consilierului poate avea un impact semnificativ asupra modului în care își construiesc identitatea și încrederea în sine.

Un consilier eficient nu aplică rigid o singură metodă, ci adaptează abordările la nevoile elevilor. Pentru un elev introvertit, care are nevoie de siguranță emoțională, este potrivită o abordare nondirectivă, bazată pe ascultare și încurajare. În schimb, pentru un elev cu probleme de comportament sau dificultăți de învățare, este utilă o intervenție mai directivă, cu obiective clare și exerciții concrete. Această adaptare presupune nu doar cunoașterea teoriei, ci și o sensibilitate practică și empatică față de unicitatea fiecărui elev.

Integrarea teoriilor și a practicilor de consiliere în mediul școlar are o relevanță majoră. Ea asigură o abordare holistică, care vizează nu doar prevenirea și rezolvarea problemelor, ci și dez-

voltarea armonioasă a elevilor, consolidarea competențelor lor emoționale și sociale și pregătirea pentru viață. Consilierea nu înseamnă doar intervenție punctuală, ci și educație pentru viață, formarea unor atitudini și comportamente sănătoase, construirea unei relații echilibrate cu sine și cu ceilalți.

În concluzie, diversitatea orientărilor și modelelor de consiliere reflectă complexitatea ființei umane și nevoia de flexibilitate în practica educațională. Consilierul școlar, prin cunoașterea și aplicarea acestor teorii, devine un mediator între resursele interne ale elevului și provocările mediului școlar și social. Rolul său nu este doar de a rezolva dificultăți punctuale, ci și de a sprijini formarea unei personalități autonome, echilibrate și capabile să facă față provocărilor vieții. În acest sens, consilierea educațională se afirmă ca un proces indispensabil pentru dezvoltarea personală și socială a elevilor, pentru construirea unui mediu școlar sănătos și pentru susținerea unei educații orientate spre formarea integrală a omului.

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

- A. Două cauze frecvente ale insuccesului școlar sunt lipsa motivației pentru învățare, care determină un interes scăzut față de sarcinile școlare, și dificultățile specifice de învățare, cum ar fi dislexia sau tulburările de atenție, care împiedică obținerea unor rezultate corespunzătoare.
- B. Insuccesul școlar se poate manifesta prin rezultate scăzute la evaluări și teste, prin manifestări de indisciplină și comportamente de evitare a sarcinilor școlare, dar și prin abandonul școlar sau dezinteresul accentuat față de procesul de învățare.
- C. La ciclul primar, prevenirea dificultăților de învățare presupune utilizarea unor metode didactice interactive și adaptarea sarcinilor la nivelul fiecărui elev, precum și dezvoltarea unor programe de sprijin remedial care să consolideze abilitățile de bază în citit, scris și calcul.
- D. Consilierul școlar are rolul de a identifica din timp elevii aflați în risc de insucces și de a evalua cauzele dificultăților lor, dar și de a colabora cu profesorii și familia pentru a oferi sprijin emoțional și educațional personalizat.
- E. Intervenția educațională reprezintă ansamblul de acțiuni planificate și organizate pentru a sprijini elevii în depășirea dificultăților școlare și pentru a facilita adaptarea lor la cerințele educaționale. Un exemplu de activitate este organizarea unui program de meditații și exerciții suplimentare la matematică pentru elevii cu rezultate slabe, combinat cu tehnici de motivare și feedback pozitiv.
- F. Familia poate sprijini prevenirea și combaterea insuccesului școlar prin menținerea unei comu-

nicări permanente cu școala și prin implicarea directă în activitățile de învățare ale copilului, dar și prin oferirea unui climat emoțional stabil, bazat pe încurajare și susținere.

G. Prevenirea insuccesului școlar și intervențiile educaționale sunt strâns interdependente, întrucât identificarea timpurie a dificultăților permite aplicarea unor măsuri de sprijin personalizate. Colaborarea dintre școală, familie și consilierul școlar este esențială pentru a crea un demers integrat, care să asigure atât progresul academic, cât și echilibrul emoțional al elevilor. Profesorii aduc suport didactic adaptat, consilierul școlar sprijină dezvoltarea personală și emoțională, iar familia oferă continuitate și motivație. Numai prin conjugarea acestor eforturi se poate construi un cadru educațional incluziv și eficient, care să reducă riscul de eșec și să sprijine reușita fiecărui elev.

SUBIECTUL al III-lea

(30 de puncte)

1. Competența generală se referă la o formulare largă, cu caracter transversal, care exprimă finalități educaționale de nivel înalt, vizând achiziții complexe pe termen lung, ce integrează cunoștințe, deprinderi, atitudini și valori. Ele se formează pe parcursul mai multor ani de studiu și nu se limitează la un conținut punctual, având aplicabilitate în contexte variate.

Competența specifică este formularea mai concretă, derivată din competența generală, care detașiază achizițiile ce trebuie atinse la finalul unui an școlar. Este legată direct de conținuturile propuse în programă și se referă la comportamente observabile și măsurabile ale elevilor, care contribuie la dezvoltarea competenței generale.

2. Corelarea competențelor generale cu cele specifice asigură coerența procesului de învățare, deoarece competențele generale stabilesc direcția educațională, iar cele specifice reprezintă etapele intermediare pentru atingerea acestora. O astfel de corelare facilitează selectarea conținuturilor, alegerea strategiilor didactice și evaluarea progresului. În absența acestei legături, activitățile de predare pot deveni fragmentate și pot pierde din relevanță pentru formarea competențelor de bază ale elevilor.

3. Testul scris este evaluarea la final de unitate prin probe cu itemi obiectivi și subiectivi. Aceasta permite verificarea unei game largi de cunoștințe, obiectivitate crescută la itemi obiectivi. Ca dezavantaj, ea poate favoriza învățarea mecanică; nu surprinde competențele practice și atitudinile.

Portofoliul este o colecție de lucrări și produse realizate de elev, care reflectă progresul și performanțele pe o perioadă mai lungă de timp. Această metodă evidențiază procesul de învățare, stimulează creativitatea, favorizează autoevaluarea. De asemenea, această metodă necesită timp pentru realizare și evaluare; criterii de apreciere clar definite pentru obiectivitate.

4. Competență generală: Dezvoltarea capacității de autocunoaștere și autoreglare emoțională pentru adaptare eficientă în contexte variate de viață și învățare.

Competențe specifice: Identificarea propriilor puncte forte și vulnerabilități, în situații școlare și extrașcolare, și aplicarea unor tehnici de gestionare a emoțiilor în contexte de stres moderat, pentru menținerea echilibrului personal.

5. a. În secvența dată, competența generală „Utilizarea adecvată a informațiilor, în propria activitate, pentru obținerea succesului” exprimă finalitatea educațională de ansamblu, vizând formarea capacității elevilor de a selecta, utiliza și valorifica eficient informațiile în context școlar și personal. Competențele specifice derivă direct din aceasta și o operaționalizează, reprezentând pași concreți, observabili și măsurabili prin care competența generală poate fi atinsă. Astfel, competența specifică 3.1 urmărește dezvoltarea abilităților de identificare și utilizare a unor resurse de informare variate, iar competența specifică 3.2 vizează analiza relației dintre resursele personale de învățare și cerințele școlare, în context liceal. Relația dintre ele este una de subordonare și complementaritate: competența generală stabilește direcția și scopul formării, iar competențele specifice detaliază și concretizează această direcție prin activități educaționale orientate spre managementul informațiilor și al învățării.

b. Titlul activității: „Cum învăț eficient la liceu?”

Clasa: a IX-a

Competență specifică vizată:

3.2. Analizarea corespondențelor dintre resursele personale de învățare și cerințele școlare, în context liceal.

Obiective operaționale:

La finalul activității, elevii vor fi capabili:

- să identifice propriile resurse de învățare (stil de învățare, timp disponibil, motivație, resurse informaționale);
- să analizeze cerințele școlare specifice nivelului liceal (volumul de muncă, tipuri de evaluare, niveluri de performanță);
- să stabilească corespondențe între resursele personale și cerințele școlare, formulând soluții de optimizare a învățării.

Metode și procedee: discuția dirijată, autoanaliza, studiul de caz, lucrul pe fișe.

Desfășurarea activității:

Activitatea debutează cu o discuție introductivă în care profesorul solicită elevilor să descrie dificultăți întâmpinate în adaptarea la cerințele liceale. În etapa următoare, elevii completează o fișă de lucru în care identifică resursele personale de învățare (modalități preferate de învățare, timpul alocat studiului, utilizarea resurselor informatice). Apoi, li se prezintă un studiu de caz referitor la un elev care obține rezultate slabe din cauza unei nepotriviri între modul de învățare și cerințele școlare. Elevii analizează situația și stabilesc corespondențe între resursele personale și cerințele educaționale, propunând soluții de adaptare. Activitatea se încheie cu o reflecție ghidată asupra modului în care fiecare elev își poate îmbunătăți eficiența învățării.

Evaluare: evaluare formativă prin analiza fișelor de lucru, observația participării active și autoevaluarea elevilor.

Părererea dvs. contează!

Vă mulțumim pentru achiziționarea acestei lucrări!

Este foarte important pentru noi să știm dacă v-a plăcut conținutul cărții.

Ne-am bucura să ne împărtășiți impresia dvs. în scris la adresa invatamant@rs.ro, pe pagina online a culegerii de pe www.rs.ro în secțiunea Comentarii/ Review-uri (scanând codul QR alăturat) sau telefonic la numărul 021.209.45.45.

Vă mulțumim!

Echipa Rentrop & Straton